

منوچهر آرین JameJamshid	فروردین ۴	اردیبهشت ۵	خرداد ۶	تیر ۷	مرداد ۸	شهریور ۹	مهر ۱۰	آبان ۱۱	آذر ۱۲	دی ۱۳	بهمن ۱۴	اسفند ۱۵
۱- اورمزد هرمز	۱۱، M21	۱۲، A20	۱۳، M20	۱۴، J20	۱۵، S20	۱۶، A18	۱۷، S17	۱۸، O17	۱۹، N16	۲۰، D16	۲۱، Z15	۲۲، F14
۲- بهمن	۱۱، M22	۱۲، A21	۱۳، M21	۱۴، J21	۱۵، S21	۱۶، A19	۱۷، S18	۱۸، O18	۱۹، N17	۲۰، D17	۲۱، Z16	۲۲، F15
۳- اردیبهشت	۱۲، M23	۱۳، A22	۱۴، M22	۱۵، J22	۱۶، S22	۱۷، A20	۱۸، S19	۱۹، O19	۲۰، N18	۲۱، D18	۲۲، Z17	۲۳، F16
۴- شهریور	۱۳، M24	۱۴، A23	۱۵، M23	۱۶، J23	۱۷، S23	۱۸، A21	۱۹، S20	۲۰، O20	۲۱، N19	۲۲، D19	۲۳، Z18	۲۴، F17
۵- اسفند اسپندارمذ	۱۴، M25	۱۵، A24	۱۶، M24	۱۷، J24	۱۸، S24	۱۹، A22	۲۰، S21	۲۱، O21	۲۲، N20	۲۳، D20	۲۴، Z19	۲۵، F18
۶- خرداد	۱۵، M26	۱۶، A25	۱۷، M25	۱۸، J25	۱۹، S25	۲۰، A23	۲۱، S22	۲۲، O22	۲۳، N21	۲۴، D21	۲۵، Z20	۲۶، F19
۷- اردمرد	۱۶، M27	۱۷، A26	۱۸، M26	۱۹، J26	۲۰، S26	۲۱، A24	۲۲، S23	۲۳، O23	۲۴، N22	۲۵، D22	۲۶، Z21	۲۷، F20
۸- دی به آذر	۱۷، M28	۱۸، A27	۱۹، M27	۲۰، J27	۲۱، S27	۲۲، A25	۲۳، S24	۲۴، O24	۲۵، N23	۲۶، D23	۲۷، Z22	۲۸، F21
۹- آذر آذر	۱۸، M29	۱۹، A28	۲۰، M28	۲۱، J28	۲۲، S28	۲۳، A26	۲۴، S25	۲۵، O25	۲۶، N24	۲۷، D24	۲۸، Z23	۲۹، F22
۱۰- آبان	۱۹، M30	۲۰، A29	۲۱، M29	۲۲، J29	۲۳، S29	۲۴، A27	۲۵، S26	۲۶، O26	۲۷، N25	۲۸، D25	۲۹، Z24	۳۰، F23
۱۱- خور خورشید	۲۰، M31	۲۱، A30	۲۲، M30	۲۳، J30	۲۴، S30	۲۵، A28	۲۶، S27	۲۷، O27	۲۸، N26	۲۹، D26	۳۰، Z25	۳۱، F24
۱۲- ماه	۲۱، A31	۲۲، M31	۲۳، J31	۲۴، S31	۲۵، A29	۲۶، S28	۲۷، O28	۲۸، N27	۲۹، D27	۳۰، Z26	۳۱، F25	۱، F25
۱۳- تیر	۲۲، A32	۲۳، M32	۲۴، J32	۲۵، S32	۲۶، A30	۲۷، S29	۲۸، O29	۲۹، N28	۳۰، D28	۳۱، Z27	۱، F26	۲، F26
۱۴- کوش	۲۳، A33	۲۴، M33	۲۵، J33	۲۶، S33	۲۷، A31	۲۸، S30	۲۹، O30	۳۰، N29	۳۱، D29	۱، Z28	۲، F27	۳، F27
۱۵- دی به مهر	۲۴، A34	۲۵، M34	۲۶، J34	۲۷، S34	۲۸، A32	۲۹، S31	۳۰، O31	۳۱، N30	۱، D30	۲، Z29	۳، F28	۴، F28
۱۶- مهر	۲۵، A35	۲۶، M35	۲۷، J35	۲۸، S35	۲۹، A33	۳۰، S32	۳۱، O32	۱، N31	۲، D31	۳، Z30	۴، F29	۵، F29
۱۷- سروش	۲۶، A36	۲۷، M36	۲۸، J36	۲۹، S36	۳۰، A34	۳۱، S33	۱، O33	۲، N32	۳، D32	۴، Z31	۵، F30	۶، F30
۱۸- رزین	۲۷، A37	۲۸، M37	۲۹، J37	۳۰، S37	۳۱، A35	۱، S34	۲، O34	۳، N33	۴، D33	۵، Z32	۶، F31	۷، F31
۱۹- فروردین	۲۸، A38	۲۹، M38	۳۰، J38	۳۱، S38	۱، A36	۲، S35	۳، O35	۴، N34	۵، D34	۶، Z33	۷، F32	۸، F32
۲۰- بهار	۲۹، A39	۳۰، M39	۳۱، J39	۱، S39	۲، A37	۳، S36	۴، O36	۵، N35	۶، D35	۷، Z34	۸، F33	۹، F33
۲۱- رام	۳۰، A40	۳۱، M40	۱، J40	۲، S40	۳، A38	۴، S37	۵، O37	۶، N36	۷، D36	۸، Z35	۹، F34	۱۰، F34
۲۲- باد	۳۱، A41	۱، M41	۲، J41	۳، S41	۴، A39	۵، S38	۶، O38	۷، N37	۸، D37	۹، Z36	۱۰، F35	۱۱، F35
۲۳- دی به دین	۱، A42	۲، M42	۳، J42	۴، S42	۵، A40	۶، S39	۷، O39	۸، N38	۹، D38	۱۰، Z37	۱۱، F36	۱۲، F36
۲۴- دین	۲، A43	۳، M43	۴، J43	۵، S43	۶، A41	۷، S40	۸، O40	۹، N39	۱۰، D39	۱۱، Z38	۱۲، F37	۱۳، F37
۲۵- ارد	۳، A44	۴، M44	۵، J44	۶، S44	۷، A42	۸، S41	۹، O41	۱۰، N40	۱۱، D40	۱۲، Z39	۱۳، F38	۱۴، F38
۲۶- آشناد	۴، A45	۵، M45	۶، J45	۷، S45	۸، A43	۹، S42	۱۰، O42	۱۱، N41	۱۲، D41	۱۳، Z40	۱۴، F39	۱۵، F39
۲۷- آسمان	۵، A46	۶، M46	۷، J46	۸، S46	۹، A44	۱۰، S43	۱۱، O43	۱۲، N42	۱۳، D42	۱۴، Z41	۱۵، F40	۱۶، F40
۲۸- رامیاد زمین	۶، A47	۷، M47	۸، J47	۹، S47	۱۰، A45	۱۱، S44	۱۲، O44	۱۳، N43	۱۴، D43	۱۵، Z42	۱۶، F41	۱۷، F41
۲۹- مانتره اسپند	۷، A48	۸، M48	۹، J48	۱۰، S48	۱۱، A46	۱۲، S45	۱۳، O45	۱۴، N44	۱۵، D44	۱۶، Z43	۱۷، F42	۱۸، F42
۳۰- آبران آنارام	۸، A49	۹، M49	۱۰، J49	۱۱، S49	۱۲، A47	۱۳، S46	۱۴، O46	۱۵، N45	۱۶، D45	۱۷، Z44	۱۸، F43	۱۹، F43

منوچهر آرین © Manoochehr Aryan www.jamejamshid.com
کاهشکاری سال ۱۳۷۷ آریایی (هزاره بره) - ۱۳۸۲ خورشیدی هجری - ۱۳۳۶ هجری قمری - ۲۷۲۳ زرتشتی - ۲۰۰۵ زرتسانی

در کاهشکاری و زیج های خواجه نصیر توسی و حمشید کاشانی و دیگر زیج های کهن، روش محاسبه و شمارشگری چنین بوده است که: آغاز سوروز رعد و پیدا نمودن اند و در آغاز زیج خود میباشند و روز هلالی آن را هم همینجین ، پس از آن جدول و زیج خود را بر پایه جدول های سی ستونی میچینند، که می شود ۱۲ ستون برین هر ماه و در پایان هم بنیج با شش روز را نه آن می افزوده اند. اما برای هر روز از جدول تنها شماره می گذارند که از یک آغاز و به سی پایان میبرفت. برای روز های هفته هم در این زیج ها ، در کنار هر روز شماره های یک را برای یکشنبه و شش را برای آدینه و صفر را برای شنبه میگذارند. در برخی از زیج های کهن دست نویسی که در کتابخانه خطی آستانه مشهد میباشند این زیج ها هر چهار سال یکبار یکبار نوشته شده که در سالهای وهیزک کیسه است .

پژوهشگران این روزهای تعطیل رنگ بالا میباشند هر گونه که خواستند آنرا ویرایش نمایند. ویرایش بالا پیشنهادی می باشد.

منوچهر آرین	فروردین	اردیبهشت	خرداد	تیر	مرداد	شهریور	مهر	آبان	آذر	دی	بهمن	اسفند	بنجه ابرکاه
۱- ایرانی کهن	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۵ یا شش
۲- ایرانی نو	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	-
۳- قمری	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	صفر
۴- زرتسانی	March 31	April 31	May 31	June 31	July 31	August 31	September 31	October 31	November 31	December 31	January 31	February 29 or 28	March

در کاهشکاری ایرانی کهن تنها روز نخست ماه فروردین بر نوزوی می نیشند که روز اورمزد یا هرزمز میباشد.

در کاهشکاری ایرانی نو آغاز هر ماه با آغاز هر موسم برابر است. که هر یک از شش روز اند که در مینوا در پایان هر ماه افزوده و این کاهشکاری ندارد و این کاهشکاری با موسم ها و کارهای سالانه مردم هم هیچ هماهنگی نداشته و ناهنجاری هایی را بدید می آورد.

در کاهشکاری زرتسانی (میلادی) ، هیچ آغاز ماهی با آغاز موسم ها برابر نیست. و هیچ هماهنگی در بخش کردن ۳۰ و ۳۱ روز ماه دیده نمی شود. آغاز سال ۱۰ یا ۱۱ روز پس از آغاز زمستان سرد است. زمان شمارشگری آن در دوره های بلند ۳۲۰۰ ساله یک روز خطا دارد. اما کاهشکاری ایرانی که با نوزوی آغاز میگردد. هیچ خطایی در دوره های چند مییاداری ندارد.

در کاهشکاری ایرانی کهن روز های یکم - هشتم - نهم و بیست سوم تعطیل میباشد که ۲۸ روز در سال میباشند. وحشی های سوروز - مهران - بلدا (نود روز) در آغاز هر موسم گرفته میشود. نام هر روز ماه که با نام ماه برابر گردد چنین است (مانند روز فروردین از ماه فروردین که نام جشن فروردینگان است) . جشن های دیگر برابر : نوزوی بزرگ و مهران بزرگ که در روز خور یا شش روز پس از آغاز موسم بهار و پاییز است . جشن سده پنجاه روز مانده به نوزوی و سده روز به برداشت غله می باشد که با چله بزرگ زمستان نام دارد. جشن چهارشنبه سوری و جشن سیزده بدر و شب چله کوکب و بزرگ باستان و زمستان و ... جشن و شادی میباشد. جشن های ایرانی و آریایی نوزوی - مهران - تیرگان (آبیزگان) - بلدا (دیبگان یا جشن بود روز) و ... هیچ وابستگی به دین های دوره ای آریایی نداشته است و همیشه برگزار میگردد است. آریایی ها دین های ژروانی - مهری - زردشتی - مانوی - مزدکی - بودایی - سنی - شیعه - یهودی - بودایی - اسماعیلی - مندایی - زرتسانی و دیگر دینها را داشته اند. اما همیشه این جشن ها را که هیچ وابستگی به ادیان ندارد میکرده اند و نوزوی را مردم آریایی با هر دینی و آیینی انجام میدهند. برخی از این جشن ها اگر در ایران کم رنگ شده است در باور کشور های دیگر هنوز مانده است. مانند جشن آبریزگان در کشورهای تایلد ، ترکیه و ... در روز نوزوی همه آریایی ناز ها با هر دینی و آیینی، در سال تحول و در هر یکجای این کره زمین خاکی که باشند در یک زمان در سر یک سفره میباشد که نام آن سفره هفت سین است.